

ALKALMAZKODÓ VÁROS

AZ EUROPAN 12 CIKLUS TEMATIKÁJA

ADAPTABLE CITY

THEME OF EUROPAN 12

VÁROSOK MOZGÁSBAN

Az európai város radikális átalakuláson megy keresztül: az ökológiai lábnyomát rövid időn belül csökkentenie kell, hogy ezzel is hozzájáruljon a globális energiaválság megoldásához, az üvegházhatás mérsékléséhez és a még rendelkezésre álló nem megújuló energiaforrások megőrzéséhez. Ez az átalakulás hatásosan lesz a város formájára (morfológiájára), az energiafogyasztására (metabolizmusára) és nagyban függ attól is, hogy milyen életvitelhez biztosít lehetőségeket. Ahhoz azonban, hogy ezeket a célokat elérhessük, a feladatainkat haladéktalanul tudatosítanunk kell. Az European 12 pályázati ciklus ezért azt vizsgálja, hogy hogyan hatnak az időbeli változások a városok alkalmazkodóképességére.

A VÁROSI TEREK RITMUSA ÉS ÉLETCIKLUSAI

Közttereink közösségi használata új típusú térhasználatot feltételez, de ehhez ki kell dolgoznunk az ezeket lehetővé tevő kormányzati, önkormányzati működés eszközeit. Ez olyan megközelítést feltételez, amely vegyíti a térbeli és időbeli szempontokat úgy, hogy bizonyos terek problémáinak kezelésére ideiglenes projekteket is befogad. Szükségünk van egy olyan környezetérzékeny tervezési módszerre, amely lehetővé teszi, hogy különböző helyek más-más időpontokban váljanak használhatóvá és tereink minőségét

is ilyen szempontból kell újragondoljuk. Szerethető és értelmezhető-e egyáltalán mai városaink építésze és térbelisége egy átlagos városhasználó számára? Olyan hatékony fejlesztési projekteket kell előnyben részesítenünk, melyekkel a városok mai valóságához is kötődni tudunk. Elengedhetetlen a városok többértékű használatának tudatosítása, de különösen az épületek többfunkciós használatának és újrahasznosításának egyre szélesebb körben való alkalmazása. Így elkerülhetjük a terek és építmények túlzott „fogyasztását” és az időbeliségben rejlő lehetőségek teljes kihasználásával teremtünk lehetőséget a fenntartható város létrejöttéhez.

Ma - egyre inkább - az tűnik helyénvalónak, ha a városok épített környezettel összefüggő területhasználatának kérdését a funkciók és a tervezés időbeliségének vonatkozásában vizsgáljuk. Az idő dimenzióinak integrálása a várospolitikába már egy megkerülhetetlen feladat, és alapvetően befolyásolja a mai városok két meghatározó jelenségét: a szuburbanizációt és a töredezettséget. A városok ma nemcsak térben, hanem időben is terjeszkednek, és a mai településeknek egyre inkább jellemzője az, hogy folyamatosan - a hét minden napjának 24 órájában - aktívak. A szuburbanizáció, a maga módján, szintén hatással van a városról alkotott képünkre, amely elsősorban a szegregáció megjelenésében érhető tetten. Az idő így tükrözi vissza a széttöredezett város valóságát, a többféle időbeliséget használó, sokszínű városét.

CITIES ON THE MOVE

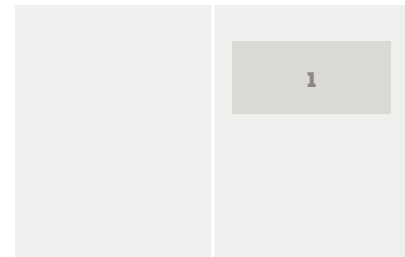
Europe's cities are engaged in a radical transformation: they need urgently to reduce their ecological footprint to help resolve the energy crisis, combat the greenhouse effect and preserve nonrenewable resources. This transformation applies both to their morphology (form) and their metabolism (including all energy expenditure), and is highly dependent on the ways of living they provide. To achieve this, all these changes have to be thought out quickly, and that is why European 12 proposes to explore the question of time with a view to making the city more adaptable.

RHYTHM AND LIFE CYCLES OF URBAN SPACES

This entails, for example, providing new ways of sharing collective space and methods of governance. This requires a chronotypical approach, blending the spatial and temporal dimensions and, for example, establishing temporary projects for spaces. This also means developing a sensitive form of urban planning, where different places can be used at different times, and rethinking the quality of the

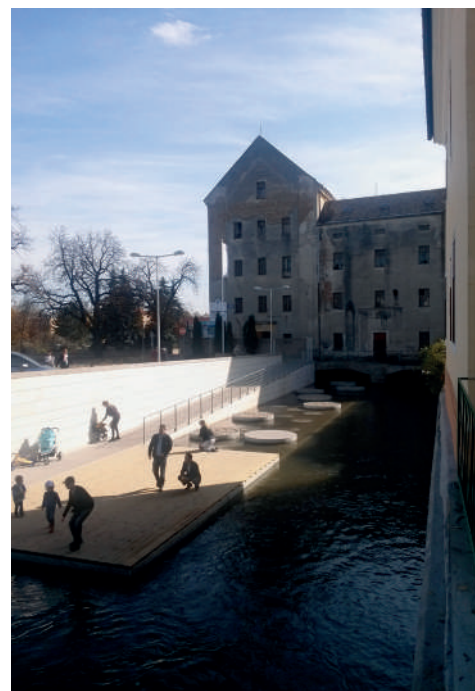
spaces from that perspective. This raises the question of the "hospitality" of urban spaces and their transparency for users of the city. It is also important to think about intensive development projects, to connect them better with the realities of today's city. It is also about considering the multiple uses the city, and in particular the question of the sharing and recycling of buildings, to avoid excessive consumption of space and thereby to promote a sustainable city by exploiting time in its full range.

In fact, today it seems that the question of land, of the city and of architecture needs to be considered in relation to the timeframes of use and of urban planning. Incorporating the dimension of time into urban policy is a factor that needs to be worked on, because it affects the two principal characteristics of the contemporary city: sprawl and fragmentation. The city now spreads not only in space but in time, and the emerging feature of the modern city is that of one that is continuously active, 24/7. Urban sprawl, for its part, affects our experience of the city, which can also be perceived in terms of segregation. Time therefore reflects the reality of the fragmented city, a polychromic city that operates to different timeframes.

1. kép/pict.:
Innsbruck, Olimpiai
Falu központja,
European 4 győztes
terv / Innsbruck,
Centre for the Olympic
Village District,
European 4 winner
ÉPÍTÉSZ/ARCHITECT:
FROETSCHER

LICHTENWAGNER,
WILLI FRÖTSCHER,
CHRISTIAN
LICHTENWAGNER
– TÁJÉPÍTÉSZ/
LANDSCAPE
ARCHITECT: ALICE
GRÖSSINGER

ELLENÁLLÓ ÉS ALKALMAZKODNI KÉPES VÁROS

Az European 12 ciklusában a városi terek ritmusának és életciklusának befolyásolása kapott hangsúlyt. Olyan beavatkozások, amelyek lehetővé teszik az identitásvesztés nélküli alkalmazkodást, a lelassulást, a felgyorsulást és az új életciklusokhoz való idomulást - akár a bizonytalan jövő figyelembevételével is. Meg kell becsülnünk az elkerülhetetlen változások hatásait, és úgy kell a sokrétű használat lehetőségét biztosítanunk, hogy mindeközben lehetővé tesszük a meglévő struktúrák kreatív hasznosítását is. Alkalmazkodnunk kell ahhoz, ami már „megvan”, miközben olyan lehetséges jövőképeket kell megfogalmaznunk, amelyek figyelembe veszik mind az állandóságot, mind a variálhatóság igényét.

Az European ciklus így kiemelten foglalkozik a városi, építészeti léptékű projekteknél a tér és az idő összefüggéseivel, melynek eredményeképpen a város rugalmas és alkalmazkodásra képes lesz:

- Rugalmasság egy térnek az a képessége, hogy egy trauma után visszanyerje eredeti funkcionális tulajdonságait és fejlődési képességét.

- Alkalmazkodóképesség egy térnek az a minősége, hogy változtatható, és ennek révén alkalmazkodni tud azokhoz a változásokhoz, melyeken keresztül megy.

Egyes beavatkozások után a város regenerálódik, vagy nagyobb hatékonyságú működésre vált, hogy a gyorsuló fejlődéshez alkalmazkodjon, vagy ellenkezőleg, funkcionálisan megújul. Ehhez azonban a városépítészeti terveknek olyan képességekkel kell rendelkezniük, melyek lehetővé teszik a funkciók új időbeliségéhez való alkalmazkodást.

Az ideális „alkalmazkodó város” töresek nélkül fejlődik, kitágítja a település lehetőségeit és képes visszanyerni az eredeti formáját időben és térben. A legfontosabb kérdés így a következő lesz: hogyan lehet az időbeliséget városépítészeti tervekben megjeleníteni?

FEJLESZTÉSI PROGRAMOK: ÖRÖKSÉG, INVENCIO ÉS VISSZAFORDÍTHATÓSÁG

A konkrét fejlesztési igények esetében a kérdés nem a flexibilitás vagy a funkcionális oldaláról merül fel, hanem az olyan átalakíthatóság szempontjából, mely az örökség (a helyek története), az invenció

(olyan térbeli elrendezések megtalálása, melyek sokrétű használhatóságot tesznek lehetővé) és a visszafordíthatóság (ideiglenes használat) kritériumait is figyelembe vesszük. A kérdés nem elsősorban technológiai, hanem egy olyan megközelítés kérdése, amely kapcsolatot teremt a természeti és a kulturális környezettel, ugyanakkor kölcsönösséget és kapcsolatokat is létrehoz. Olyan új épületek terveit jelenti, melyek figyelembe veszik a természet és a táj adottságait és olyan projekt koncepciókat részesít előnyben, amelyek képesek új jelentés és új célok hozzáadásával egy meglévő rendszerekhez illeszkedni.

Ahhoz, hogy ezeket a célokat elérjük, figyelembe kell vennünk az idő és az időbeliség hatásait már a városok dinamikájának vizsgálatánál is. Értékelnünk kell a meglévő alkotóelemeket, és úgy kell egy nyitott szemlélettel a jövőről gondolkodnunk, hogy több időbeliséget is figyelembe veszünk: az élet dinamikájának változosságát, a nappalok és az éjszakák, valamint az évszakok ritmusát és az egymást követő generációk különbözőségeit. ©

**2.a, 2.b, 2.c kép/
pict.:** Malom-ági
Lajta rehabilitáció,
Mosonmagyaróvár /
*Rehabilitation of the
Mill-branch of the Lajta
river in
Mosonmagyaróvár*

TERV/DESIGN:
LENZSÉR PÉTER DLA,
LÁNG MERCÉDESZ,
GAUL CICELE,
PAÁL ZSÓFIA,
ERDÉLYI-GÁSPÁR
JUDIT, LENZSÉR ÉS
TÁRSA KFT.

**3.a, 3.b, 3.c kép/
pict.:** Pallók:
Közösségépítés
közterületek
ideiglenes
hasznosításával,
Dabas / Planks:
Developing communities

*with the temporary use
of public spaces, Dabas*
TERV/DESIGN: D1618
MŰHELY (BARTA
GYÖNGYI, TÓTH
GERGELY, KUKUCSKA
GERGELY), TRAFIK KÖR
(LIGETVÁRI

ISTVÁN, LIGETVÁRI
DOROTTYA, BALOG
ÁDÁM)

A RESILIENT AND ADAPTABLE CITY

So for European 12, the emphasis is on reflecting the rhythms and life cycles of urban spaces so that they can adapt to change, without losing their identity, can slow down and speed up, adjust to cycles and transformations in the context of an uncertain future. So it is about anticipating the inevitable impacts of change, allowing a plurality of uses, but also being capable of making creative use of what already exists. And therefore adjusting to what is already there while developing visions of the possible that take account of both permanence and variation.

The specific priority of this session, therefore, in projects of an urban-architectural scale, is to explore time in its relation to space by making the city resilient and adaptable:

- Resilience is the capacity of a space to recover a function or a development after experiencing a trauma.
- Adaptability is the quality of a space that can be easily adapted to harmonize with the changes of use that it undergoes or may undergo.

The city has to regenerate after experiencing divisive urban operations or

accelerate to adjust to rapid development or conversely be revitalized in terms of its uses. To do this, however, urban projects need to acquire a capacity to adapt to new timeframes of use, which are better coordinated between themselves.

The notion of an “adaptable city” is of a city that can be worked without breaking, capable of extending its possibilities and retrieving its forms, in space and time. In this case, the underlying question becomes: how do you introduce time into urban projects?

PROGRAMMES BETWEEN LEGACY, INVENTION AND REVERSIBILITY

In terms of program, it is less a question of flexibility or functionality than of scenarios for appropriate transformations between legacy (the history of places), invention (innovation in spatial arrangements that accommodate a plurality of uses) and reversibility (temporary developments). It is less about technology than a method of establishing links between natural and cultural environments and finding compensations and connections. This means, for example, that plans for new buildings need to include

measures for nature and landscape and new projects need to be capable of harmonizing with a system by adding meaning and purpose (re-connection).

To achieve these objectives, time and the effects of time need to be considered and incorporated into a responsible and inventive analysis of urban rhythms. For this, one needs to evaluate/assess what is already there, and think about the future within an open program that incorporates different timescales: for example, different rhythms of life, the rhythms of day and night, of the seasons and of successive generations. ©